

Όταν ανοίγονται βίβλοι...

Γέροντας Πετρώνιος Προδρομίτης (†).

Τριώδιο

Ο θεατής των απορρήτων μυστηρίων άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής στη θεία Αποκάλυψη περί του τέλους του κόσμου λέει: «Και είδον τους νεκρούς, τους μεγάλους και τους μικρούς, εστώτας ενώπιον του θρόνου, και βιβλία ηνοιχθησαν... και εκρίθησαν οι νεκροί εκ των γεγραμμένων εν τοις βιβλίοις κατά τα έργα αυτών» (Αποκ. 20:12).

Παλαιότερα ο προφήτης Δανιήλ είχε δει και αυτός σε όραμα ότι «κριτήριον εκάθισε, και βίβλοι ηνεώχθησαν» (Δαν. 7:10). Την Κυριακή της Μελλούσης Κρίσεως που προηγείται της μεγάλης νηστείας της Τεσσαρακοστής, στο Δοξαστικό του Εσπερινού ακούμε πάλι: «Όταν τίθωνται θρόνοι και ανοίγονται βίβλοι και Θεός εις κρίσιν καθέζεται, ω ποίος φόβος τότε...»

Κατά τη διδασκαλία της Αγίας μας Ορθοδόξου Εκκλησίας, σε κάθε άνθρωπο ο Θεός δίνει στο βάπτισμα και έναν φύλακα άγγελο που τον συνοδεύει σ' όλη τη ζωή του· αλλά την ίδια περίοδο βρίσκονται τριγύρω στον άνθρωπο και τα ακάθαρτα πνεύματα. Και οι αγαθοί άγγελοι και οι πονηροί έχουν βιβλία, στα οποία γράφουν με λεπτομέρεια τις σκέψεις, τα λόγια, τα έργα και όλες τις κινήσεις των αισθήσεων του ανθρώπου· οι άγγελοι τα αγαθά και οι δαίμονες τα πονηρά.

Σε μερικές εικόνες της Μελλούσης Κρίσεως μπροστά στον θρόνο του Δίκαιου Κριτή φαίνεται μια ζυγαριά που κρατιέται από ένα χέρι· από

το ένα μέρος και το άλλο φαίνονται άγγελοι και δαίμονες που κρατούν τα βιβλία της ζωής των ανθρώπων, τα τοποθετούν στη ζυγαριά, και στο μέρος όπου γέρνει περισσότερο, εκεί πηγαίνει και ο κάθε άνθρωπος.

Αυτές είναι μερικές από τις πολλές μαρτυρίες που αναφέρουν ότι ολόκληρη η παρούσα ζωή τού ανθρώπου γράφεται στα βιβλία, τα οποία στη Μέλλουσα Κρίση θα ανοιχθούν ενώπιον όλων και καθένας να κριθεί ανάλογα με αυτά που είναι γραμμένα στα βιβλία της ζωής του.

Χωρίς αμφιβολία τα βιβλία που μνημονεύει επανειλημμένως η Αγία Γραφή και η Ιερά Παράδοση είναι κάθε άλλο παρά υλικά βιβλία, αφού και οι άγγελοι που γράφουν σ' αυτά είναι ασώματες υπάρξεις. Αλλά όπως και να είναι, ένα μόνο πράγμα είναι σίγουρο, για το οποίο έχουμε τόσες μαρτυρίες: υπάρχουν πράγματι «βιβλία» και συγγραφείς που γράφουν, και τίποτε από τη ζωή τού ανθρώπου, απολύτως τίποτε, ούτε έργο, ούτε λόγος, ούτε σκέψη δεν παραμένει άγραφο. Όλα σημειώνονται για τη σωτηρία του ανθρώπου, όπως βεβαιώνει και ο Μέγας Βασίλειος λέγοντας: «Στην κρίση, όχι μόνο τα έργα και τα λόγια, αλλά και οι λογισμοί θα εξετασθούν».

Πόσο μακριά, αλήθεια, βρίσκεται ο Προτεσταντισμός που διδάσκει ότι τα έργα δεν είναι απαραίτητα για τη σωτηρία, καθώς και ο Καθολικισμός που πιστεύει ότι ο άνθρωπος μπορεί να σωθεί και με τα έργα των άλλων, δηλαδή με τις «αξιομισθίες» των αγίων!

Ας έλθουμε σε μία παρατήρηση, η οποία είναι κατανοητή σε όλους.

Είναι παγκοσμίως γνωστό ότι οι ψυχικές καταστάσεις που ζει ο άνθρωπος τον αλλοιώνουν, αφήνουν βαθιά ίχνη στην ύπαρξή του, επειδή συμμετέχει σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής του με όλη την ύπαρξή του, ψυχή τε και σώματι, οι οποίες εισχωρούν βαθιά και επιδρούν αμοιβαίως. Σ' ένα ευχάριστο γεγονός το πρόσωπο του ανθρώπου γίνεται εύθυμο· ενώ η αρρώστια, ο θάνατος, η στενοχώρια τον θλίβουν υπερβολικά.

Όταν οι ψυχικές καταστάσεις είναι μακροχρόνιες και γίνονται τρόπος ζωής, διαπλάθουν ολοκληρωτικά την ύπαρξη του ανθρώπου.

Άλλος είναι ο τρόπος ζωής του ασκητή, άλλος του αθλητή, άλλος του διανοουμένου. Είναι πάλι γνωστό γεγονός σε όλους ότι τα πάθη –μεθη, γαστριμαργία, ακολασία, μίσος κλπ.– αγριεύουν και τη μορφή του ανθρώπου, την ασχημίζουν· αντιθέτως, η καλοσύνη, η ευσπλαχνία, η ζωή της προσεχής, η αρετή γενικά, χαριτώνουν τον άνθρωπο.

Στη φοβερή Κρίση θα ανοιχθούν τα βιβλία, δηλαδή αυτά που γράφθηκαν μυστικά μέρα με τη μέρα, ώρα με την ώρα κατά τη διάρκεια της ζωής μας, θα βγουν στην επιφάνεια και θα φανερωθούν σ' ολόκληρο τον

κόσμο. Κάθε άνθρωπος θα φαίνεται σαν μία συνισταμένη όλων των έργων, των σκέψεων, των λόγων, των αισθήσεων, που είχε στην επίγεια ζωή του και η οποία θα τον χαριτώνει, εάν έκανε ενάρετη ζωή, ή θα τον ασχημίζει, εάν έζησε στην αμαρτία.

«Τότε», καθώς και ο ίδιος ο Σωτήρας μάς διαβεβαιώνει, «οι δίκαιοι εκλάμπουσιν ως ο ήλιος» (Ματθ. 13:43), ενώ οι μορφές των αμαρτωλών θα φανούν ενώπιον όλων δύσμορφες και παραμορφωμένες λόγω των πονηρών έργων που έκαναν στη ζωή τους. Ποιος λοιπόν θα μπορέσει να υπομείνει αυτή την ανυπόφορη ντροπή;

Υπό το φως αυτής της διαπιστώσεως της αληθείας, καταλαβαίνουμε πλήρως πόσο άρρηκτη και οργανική είναι η διδασκαλία της Αγίας Ορθοδόξου Εκκλησίας μας για τη σωτηρία και τελειότητα του ανθρώπου. Όχι μόνο μερικές εξωτερικές πράξεις, όχι μόνο ένας ορισμένος αριθμός καλών έργων, όπως νηστεία, προσευχή, άσκηση, είναι αρκετά για τη σωτηρία, αλλά κάθε εκδήλωση της ζωής τού ανθρώπου πρέπει να είναι πνευματική, διότι όλα γράφονται στο βιβλίο της ζωής του.

Η φυλακή του νου και των αισθήσεων μαζί με την αδιάλειπτη προσευχή περιφρουρούν την καρδιά, ώστε τίποτε το αρνητικό να μην γραφθεί στο βιβλίο της ζωής. Επίσης αγιάζουν τον νου και τον λόγο και όλα τα έργα του ανθρώπου με την αδιάκοπη παραμονή του κοντά στη ζωή του Θεού.

Και επειδή, όσο μεγάλη και δυνατή και να είναι η επιμονή μας για το αγαθό, φέρουμε εκ φύσεως τη ροπή προς την αμαρτία και σφάλουμε εκούσια ή ακούσια, έστω και μία μόνο ώρα να ζήσουμε στη γη, και πάντοτε γράφουμε τα κακά μας έργα στο βιβλίο της ζωής μας, γι' αυτό ο ελεήμων Θεός μάς άφησε θαυμαστό μέσο με το οποίο μπορούμε όλα αυτά να τα σβήσουμε: τη μετάνοια με τα δάκρυα της μετανοίας.

Η σκέψη ότι τη φοβερή εκείνη ημέρα, όταν θα ανοιχθούν οι βίβλοι, θα υπάρχει απερίγραπτη ντροπή, πρέπει να είναι η πιο μεγάλη φιλοσοφία για όλους τους χριστιανούς και συνεχώς να αναρωτιούνται: Άραγε έσβησαν από το βιβλίο της ζωής μου τα πταίσματα που έκανα; Άραγε έγραψα εγώ κάτι καλό σ' αυτό; Άραγε θα είμαι και εγώ μεταξύ εκείνων που θα αρπαχθούν από τις νεφέλες για την υποδοχή του Δίκαιου Κριτή; Αλλά αλίμονο, διότι θα είμαι με εκείνους που θα παραμείνουν κάτω στη γη!...

«Ενθυμούμαι εκείνη την ώρα, αγαπητοί», λέει ο άγιος Εφραίμ ο Σύρος, «και κλαίω και ταράζομαι· σκέπτομαι εκείνη τη φοβερή κρίση... και με κυριεύει το κλάμα και πενθώ μέχρι να παραλύσουν τα χέρια μου

από τους στεναγμούς... Κρίνε με με τους οικτιρμούς Σου, Φιλάνθρωπε, Πανάγαθε, και μη με τοποθετήσεις στα αριστερά με τα ερίφια, τα οποία σε πίκραναν... Επειδή είμαι αμαρτωλός και ανάξιος, δεν θα παύσω να κτυπώ την θύρα της ευσπλαχνίας Σου»...

Από το περιοδικό “Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ”, Έκδ. Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, τ. 9 (1984), άρθρο: «Όταν ανοίγωνται βίβλοι...», σελ. 25 (αποσπάσματα).

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>